

Євсєєв І.Є.
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Рудич А.І.
к.е.н., доцент
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава, Україна

СТАН ТА ДИНАМІКА РІВНЯ МОНЕТИЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Результат дослідження. Рівень монетизації є відображенням ефективності монетарної політики держави і вказує на забезпеченість економіки грошима. Цей показник відображає відношення грошової маси (грошового агрегату М3) до загального обсягу товарів і послуг (ВВП). Вплив на цей показник здійснюється Центральним банком шляхом регулювання грошової маси, тобто емісії, а також напрямом її розподілу.

Низький рівень монетизації характерний для країн з низьким економічним розвитком, таких як В'єтнам, у якого рівень грошового забезпечення становить 32,2 %, Індонезія, показник якої в 36,4 %, та Росія, у якій рівень монетизації становить лише 39,6 %. Для цих економік будуть характерні низька ділова діяльність, високі відсоткові ставки та висока схильність до споживання. В свою чергу, високий рівень монетизації властивий для розвинутих економічних систем. Така ситуація пов'язана з такими факторами:

- Розвинений фінансовий сектор. У розвинених країнах населення має широкий доступ до банківських послуг. Це пов'язано з великою кількістю банківських установ, низькими витратами на банківське обслуговування та довірою населення до банків.

- Незначна бартерна торгівля. У розвинених країнах бартерна торгівля є незначним явищем. Це пов'язано з тим, що населення має доступ до грошей і довіряє банкам.

- Стабільна політична ситуація. У розвинених країнах політична ситуація є стабільною, що сприяє довірі населення до грошей.

Прикладом таких економічних систем є Швейцарська з рівнем монетизації 130,9 %, Сінгапурська з показником 123,2 % та Японська з показником 114,4 %. Проте слід розуміти, що необережне збільшення грошової маси шляхом емісії може призвести до високої інфляції та, як наслідок, до зниження рівня монетизації. Тому емісійні гроші слід розподіляти не лише на погашення боргів ті в банківську сферу, що сприяє

збільшенню споживчого попиту, але й в інвестиційний сектор, що сприяє розвитку економіки та підвищенню рівня монетизації.

Високий рівень монетизації є не лише наслідком розвитку економіки, а й одним з його факторів. Він сприяє зростанню виробництва та продуктивності праці, що, в свою чергу, призводить до збільшення доходів населення та зростання попиту на гроші. Таким чином, високий рівень монетизації може бути одним з драйверів економічного зростання.

З початку повномасштабної війни, рівень монетизації української економіки зріс. Проте в нашій ситуації це пов'язано з негативними факторами, такими як зменшення ВВП як реального, так і номінального. В таблиці 1 подається зміна ВВП та грошового агрегату M_3 за 2021-2022 роки.

Таблиця 1

Динаміка рівня монетизації в Україні, 2021-2022 рр.

Показники	Роки		Відхилення (+; -)	
	2021	2022	абсолютне	відносне
ВВП, млн. грн.	5459,57	5191,03	- 268,5	- 4,9
Агрегат M_3 , млн. грн.	2071,36	2501,62	430,3	20,8
Рівень монетизації (PM),%	37,9	48,2	10,3	27,2

Статистичні дані: ВВП і грошова маса в обігу

За даними таблиці 1 можна відмітити, що рівень монетизації, за досліджуваний період збільшився на 10,3 %. За результатами факторного аналізу, слід зазначити, що завдяки внутрішньому національному продукту, рівень монетизації не тільки не зменшився, як це зазвичай буває, а навіть підвищився на 2,0 %. Крім того, збільшення грошової маси більше ніж на 20,0 % сприяло росту рівня монетизації на 8,3 відсоткові пункти .

Отже, спостерігаємо зростання рівня монетизації національної економіки. Проте цей процес підвищення став можливим завдяки нестабільній економічній ситуації та падінню ВВП внаслідок кризи. Ймовірно, показник повернеться до минулого рівня після відновлення економіки. Проте на даний час, це є негативним явищем розвитку, оскільки світова практика показує, що в розвинених країнах світу рівень монетизації починається від 70,0 %. Тому під час економічної відбудови необхідно зосередитися на конкурентоспроможності продукції, експортних виробництвах з оптимальною собівартістю, що забезпечить надходження іноземної валюти до країни та, як наслідок, зміцнить національну валюту.

Література

1. Валовий внутрішній продукт (ВВП) в Україні // Мінфін URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/2022/>

2. Грошово-кредитна та фінансова статистика, січень 2022 року // Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/groshovo-kreditna-ta-finansova-statistika-sichen-2022-roku>

3. Статистична інформація. Державна служба статистики. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Грошово-кредитна та фінансова статистика, січень 2023 року // Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/groshovo-kreditna-ta-finansova-statistika-sichen-2023-roku>

5. Якою має бути економічна терапія від Нацбанку // Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/04/28/659916/>

References

1/ Gross domestic product (GDP) in Ukraine // Ministry of Finance URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/2022/>

2. Monetary and credit and financial statistics, January 2022 // Official website of the National Bank of Ukraine URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/groshovo-kreditna-ta-finansova-statistika-sichen-2022-year>

3. Statistical information. State Statistics Service. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Monetary and credit and financial statistics, January 2023 // Official website of the National Bank of Ukraine URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/groshovo-kreditna-ta-finansova-statistika-sichen-2023-year>

5. What should be economic therapy from the National Bank // Economic truth. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/04/28/659916/>

Єсіна О. Г.

ст. викладач

Брагіна А. О.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

РОБОТИЗАЦІЯ ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ: ПРАКТИЧНІ ВИКЛИКИ І ПЕРЕВАГИ

Сучасний світ бізнесу стикається із величезними змінами на ринку. З розвитком нових технологій і зростанням конкуренції організації стикаються з потребою і найчастіше необхідністю підвищення ефективності та оптимізації бізнес-процесів. У сучасному світі роботизація та автоматизація бізнес-процесів стають все більш важливими інструментами для підвищення продуктивності, покращення якості послуг та рішенням багатьох управлінських завдань.

На даний момент роботизація та автоматизація є процесом впровадження роботів, штучного інтелекту та машинного навчання для виконання завдань, які раніше виконувались людьми. Починаючи з минулого століття люди впроваджували технології для прискорення робочого процесу та полегшення ручної роботи. Вони охоплюють широкий спектр бізнес-